

28. Aug. 1844

FAKTA

Dato:
28. Aug. 1844

Sidetal:
Dagbog B, side 117-120

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS14024

Trykt udgave:
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –
Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 230-
232

TRANSSKRIFTION

Vognserup 28 Aug 1844.

Nu nærmer min lange Reisetid, der blev 3 Maaneder istedetfor een, sig snart sin Ende, og jeg maa dog her med et Par Ord bemærke, hvorledes jeg i det Hele er tilfreds med dens Anvendelse. Meget af mit tidligere Liv og især, hvad der tildrog sig nærmest før jeg forlod Byen, kunde ikke andet end virke nedslaaende, sygnende paa mit Sind. Jeg reiste bort beskæmmet – hvorfor? fordi jeg havde betragtet Kjærlighed som noget for Ædelt til at jeg turde samle Erfaringer i den Retning ved tusind Eventyr og Forliebelse. Jeg var misfornøiet, thi jeg følte jeg havde ikke engang fundet Mennesker, der kunde tro paa [og kjende] en Følelses Ægthed selv i dens første Spire. Jeg reiste bort uden andet, der duede noget, end det svage Haab: at jeg ved Arbeide skulde gjenvinde Ro og naae et Stykke fremad paa min Vei, maaskee længere, end jeg var kommet i min tidligere beklagelige Døsigthed. Det er med en underlig Følelse, at jeg kan sige mig selv, overbeviist ved egen Følelse og Andres Bekræftelse, at dette Haab har ikke ganske svigtet. Og at det gik saaledes skylder jeg Neergaard¹ her; thi hans overordentlige Tjenstagtighed og Gjæstfrihed •118• gav mig Leilighed til at studere. Dette er jo sikkert en glædelig Følelse, men vilde jeg opsøge en Braad ogsaa her for at faae Noget, der tilsyneladende kunde give mig Grund til Mismod, en sær Lyst, jeg kun altfor meget har givet efter for, da skulde det være dette: det er ganske vist, at alle de Forsætter, jeg fattede, denne Gang alvorligere end nogensinde, havde aldrig hjulpet, thi en Maaned hengik uden at jeg gjorde synderlig andet end foresatte mig at være flittig, men den Gene jeg følte ved at drive i et Huus, hvor jeg var saa fremmed som her, bragte mig saavidt, at jeg fik for Alvor Lyst, og saa gik det af sig selv. Atter har jeg kjendt det Ildebefindende, som følger om Aftenen paa en Dag, der ikke var benyttet – Det er gode Tegn og en Fornæmmelse, der sætter mig næsten tilbage til min Barndom thi længe før træffer jeg den ikke, ja, fra 38 til 44 er 6 lange Aar, hvori den kun sjældent lod sig spore. Saa lad da mit Liv indtil den 14 July 1844 være som en Drøm med smukke og stygge Billeder, kunde det svinde som en Drøm, jeg troer jeg gav selv de skønne- •119• ste Erindringer med dertil, om jeg nu med nyt Liv, Sundhed, Kraft og Kjærlighed kunde elske mit Fag og finde mig lykkelig deri. Og jeg veed det er for meget at vente af Fremtiden: at ingen Mislyd i den skal høres, og for meget at forlange af Fortiden, at alle mine Dumheder, al min Forskruelse, al min Dovenskab, Flygtighed, Sky for at gaa tilbunds – skulde kunne glemmes af mig selv og Andre. Jeg er glad nu og gaaer derfor let for vidt i mine Forhaabninger. Har jeg Grund til at være glad? og hvad er saa Grunden? Ja! thi jeg har lært at kjende Koen langt bedre end før. Det er noget Lidt vilde vel Andre sige og jeg selv stundom med, dog er det mere end det lader til ved første Øiekast, thi det vil sige: at jeg har forladt den barnagtige Maade at studere paa, eller rettere, jeg har lært at studere.

Saaledes er der dukket Fiinheder op for mig, jeg aldrig anede, kommet mere Ro og Orden i mit Hoved med Hensyn paa mit Arbeide og mere Tilfredshed i mit Sind. Derfor er dette to Maaneders Ophold paa Vognstrup ikke uden Betydning •120• i min Udvikling, og 14 Dage var jeg her sammen med Høyen,² hvad ogsaa bragte Meget i det Klare. Nu skal jeg snart tilbage [til Byen] og see hvad Frugter denne Reise vil Bringe. – – Det er ellers underligt, at det jeg helst vilde skrive op, kan jeg aldrig faae gjennem min Pen, nemlig Alt, hvad der angaaer selve Maleriet, Erfaringer og Bemærkninger jeg gjør, Resultater af Samtaler o: s: v: det gjør mig ondt, men dertil jeg [sic] har jeg endnu ikke Kraft nok, og jeg kan være temmelig vis paa, at de Perioder, hvor jeg har skrevet mindst, har jeg malet meest. Dette idag gjorde jeg af en Slags Pligtfølelse, jeg syntes at skylde Neergaards og Vognserup denne Tilstaelse: at jeg her og hos dem fandt mig selv igjen! –

¹ Christen Peter Neergaard (1793-1860), forpagter på Vognserup.

² Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

Nagursing 28 Aug 1844.

117.

Nu nærmer min lange Reisetid, der blev 3
Maanedes i Sted for een, sig snart sin Ende, og j
maa dog her med et Par Ord bemærke, hvorle-
des j: det alle er tilfreds med dens Anvendelse.
Megt af mit tidligere Liv og især, hvad der tal
der sig nærmest for j forlad Byen, kunde ikke
andret end virke nedslaaende, rignende paa mit
Sind. Jj viste hert bekjendmet - hvorfor? fordi
j havde betragtet Kjærligheds som noget for Aldelt
tal at j kunde samle Erfaringer i den Retning ved
tusind Eventyr og Forlehelser. Jj var mit forsvaret,
thi j følte j havde ikke engang fundet Mennesker,
der kunde tro paa en Fælles Lykke selv i dens
første Spræng. Jj viste hert inden andet, der stude
nægt, end det store Pleas: at j ved Arbejde skul
de gjenvinde No og maas et Skjætte fremad paa
min Ven, maaske længere, end j var kommet i
min tidligere beklaglige Desighed. Det er med
en underlig Følelse, at j kan sige mig selv,
overbevist ved egen Følelse og Andes Bekræftelse,
at dette Pleas her ikke ganske svigtet. Og at
det gik saaledes skyldes j Meengard her; thi hans
overordentlige Gjæstgæstlighed og Gjæstfrihed

118
gav mig Leilighed til at studere. Dette er jo
sikkerst en glædelig Fælde, men vilde j^h oprig
en Braad ogsaa her for at faae Nøget, der tilnøj
nede kunde kinde give mig Grund til Mismod,
en saa højt, j^h kinde allige meget her gæst efter
for, da skulde det være dette: det er ganske
sigt, at alle de Forretter, j^h spattede, derom Gang
alvorligere ind reagerende, havde aldrig ligeså
set; thi en Maaned hengik inden at j^h gjorde
sænderlig aendst end foresatte mig at være flittig,
men den Gæst j^h faldt ved at dæmpe i et Øjeblik,
hvor j^h var saa fremmed som her, bragte mig
særsigt, at j^h fik for Alvor højt, og saa gik
det af sig selv. Altså har j^h kjendt det Altså
højsindende, som følger om Aftenen paa en
Dag, der ikke var bejngtet - det er gode Tegn og
en Fremkommelse, der sætter mig næsten
tilbage til mine Berønde thi længe før
traffer j^h den ikke, ja, fra 38 til 44 er
6 lange Aar, hvori den kinde gjeldet lad
sig opføre. Saa lad de mit Liv indtil den
14 Febr. 1844 være som en Drøm med
smukke og stygge Billeder, kinde det være
som en Drøm, j^h traer j^h gav selv de skjøne

119
ste Hindringer med dertil, om jⁱ var med
mit Liv, Frindsed, Kraft og Kjærlighed kunde
alke et mit Fag og finde mig lykkelig deri.
Dog jⁱ veed det er for meget at ~~erode~~ vent af
Fremtiden: at ingen Mislyk i den skal hines,
og for meget at forlange af Fortiden, at alle
mine Dumbheder, at min Forberedelse, at
min Decensitet, Fløjthighed, Alig for at gaa
til hende - skulde kunne glemmes af mig selv
og Andree. Jⁱ er glad min og gaaer derfor let
for rest: mine Forhaebninger. Har jⁱ fundet
at være glad? og hvad er saa frimodig?
Ja! Alig jⁱ læst at kjende Noen langt bedre
end jⁱ. Det er meget lidt vilde vel Andree sig
og jⁱ selv skundom med, dog er det mere end det
Ledes til en første Pockert, thi det vil sig: at
jⁱ har forladt den heromgjøende Maade at studere
paa, eller rather, jⁱ har læst at studere. Sædvan
er der dritthet Forskeder op for mig, jⁱ aldrig
andre, kommer mere No af Anden i mit
Pleed med Alen sig paa mit Arbeide og mere
Fjelpedsked i mit Sind. Derfor er dette to
Maaneders Ophold paa Njustrup Alig inden Bistid
mig

imin Udvikling, og 14 Dage var jeg her
sammen med Kløjen, hvad ogsaa brøgt
Megt: det Klare. Nu skal jeg snart tilbage til
Bjerg og ved Frøgtens denne Reise vil bringe

Det er ellers underligt,
at det jeg helst vilde skrive op, kan jeg aldrig
faae gennem min Pen, særlig Alt, hvad
der angaar selve Maleriet, Erfaringer og
Bemærkninger jeg gjør, Forsøttelser af Samtaler
o. s. v.: det gjør mig ondt, men desto jeg kan jeg
end sin ikke Kraft nok, og jeg kan selve temme-
lig is spaa, at de Perioder, hvor jeg har skrevet
mindst, har jeg malet mest. Dette idag gjorde
jeg af en Slags Plygtfølelse, jeg syntes at skjelde
Nærgaards og Vejversing denne Tilstaaelse: at jeg
her og her din fandt mig selv igjen! —

Vejversing 2 Sept 44.

Naar jeg hører, man taler om det Klare,
det Ideale, det Paetiske i Kunsten, og jeg er
mig selv bevidst: at jeg kun stræber at efterlign-
ne Naturen, naar det kom over hoiit at affat-
te en flygtig Stemning i Naturen — da har